

BIBLIJSKE LEKCIJE

Primajte moju pouku, a ne srebro, i znanje radije negoli birano zlato. Izr. 8:10

VUKA, HRVATSKA, 05. SVIBANJ, 2026.

MATO TOKIĆ

APOSTOL NEZNABOŽACA – „ZAŠTO ME PROGONIŠ?“

U prethodnom proučavanju ukratko smo prošli kroz povijest izraelskog naroda i vidjeli kako je nastao narod koji je po tijelu potekao od Abrahama, a preko kojeg je Bog imao namjeru proširiti evanđelje po cijelom svijetu. Iako je Bog bio krajnje strpljiv i milostiv, Abrahamovi fizički potomci su uz rijetke izuzetke, bili praktički neprestano u pobuni protiv Boga. Nakon što su zbog svog ustrajnog nevjerstva završiti u Babilonskom ropstvu, Bog je preko proroka Daniela prekinuo vremenski period kojim je označeno do kada će Bog čekati na obraćenje izraelske nacije. U prethodnom proučavanju smo vidjeli da je taj period trebao isteći tri i pol godine nakon Kristove smrti. Na samom kraju tog proročkog vremena, Bog je preko Stjepana uputio posljednji poziv izraelskoj naciji.

Stjepan je porijeklom bio Hebrej koji je prihvatio Kristov nauk. Kada je Stjepan iznosio Kristovo evanđelje u Jeruzalemu, učeni ljudi iz Izraela, koji su bili i vođe naroda, su mu se odlučno suprotstavili. Vidjeli smo da je jedan od najistaknutijih od tih učenih ljudi koji su branili vjeru svojih otaca, bio čovjek po imenu Savao. Nakon što je Stjepan, Kristovom mudrošću, Pismom pobio sve argumente učenih Hebreja, hebrejske vođe su morale donijeti svoju konačnu odluku po pitanju Kristovog nauka. Ova odluka je bila posljednja prilika za izraelsku naciju da prihvati istinu i obrati se pravom Bogu. O odluci koju su donijeli čitamo dalje iz Pisma: „Tada nagovoriše neke ljude da izjave: „Čuli smo ga kako govori pogrdne riječi protiv Mojsija i protiv Boga.“ I pobuniše oni narod, starješine i pismoznance te navališe na nj, pograbiše ga i odvukoše u Vijeće. I namjestiše lažne svjedoke, koji rekoše: „Ovaj čovjek ne prestaje govoriti hule protiv ovoga svetoga mjesta i Zakona. Jer čuli smo ga kako govori da će Isus Nazarećanin razvaliti ovo mjesto i promijeniti običaje koje nam je predao Mojsije.“ (Djela 6:11-14) Kao što vidimo, izraelske vođe nisu htjele prihvatiti Kristov nauk. Iako oni nisu mogli Pismom osporiti ono što je Stjepan iznosio, odlučili su da pronađu lažne svjedoke i lažno optuže Stjepana kako bi ga ušutkali. Nakon što su ga lažno optuži, uhitili su ga i odveli pred najviše sudsko vijeće u Izraelu.

Nakon što su ga postavili u sudnicu i ponovo iznijeli lažne optužbe, svi su usmjerili pogled prema Stjepanu kako bi

uočili bilo kakav oblik krivice na njegovom licu. „I upriješe pogled u njega svi koji su sjedili u Vijeću te opaziše da mu je lice kao u anđela.“ (Djela 6:15) Svi su očekivali da Stjepan bude isprovociran lažnim optužbama i da se počne sav uzrujan braniti od lažnih izjava. Međutim, desilo se ono što su najmanje očekivali. Svi su mogli na Stjepanovom licu uočiti najveći dokaz njegove nevinosti. Pošto je Stjepan bio potpuno nevin i čist, pošto je imao savršeni mir u Kristu, njegovo lice je više nego ikad ranije obasjalo tamu koja se nalazila u srcima ovih ljudi. Ove zrake svjetla koje su došle od samog Spasitelja, prodrle su do najdubljih odaja ljudskih duša. Kada je veliki svećenik dozvolio Stjepanu da iznese svoju obranu, on se pun ljubavi i samilosti obratio svojoj braći. Prolazeći kratko kroz povijest izraelskog naroda, Stjepan je pokušao još jednom osvjedočiti svoju braću o njihovom grijehu i pobuni u kojoj su se nalazili. Pokušao je uputiti još jedan poziv na pokajanje: „I reče on: „Ljudi, braćo i oci, poslušajte: Bog slave ukazao se našem ocu Abrahamu dok on bijaše u Mezopotamiji, prije negoli se nastanio u Haranu, i rekao mu: ‘Izidi iz svoje zemlje, i iz roda svojega, i dodi u zemlju koju ću ti pokazati.’ Tada je on izišao iz zemlje Kaldejaca i nastanio se u Haranu. Odande ga je, nakon smrti njegova oca, preselio u ovu zemlju u kojoj vi sada boravite. I nije mu dao u njoj nimalo baštine, ni toliko da položi stopalo, no obećao je dati mu je u posjed, i njegovu sjemenu nakon njega, premda još nije imao dijete. I reče Bog ovako: Njegovi će potomci biti pridošlice u tuđoj zemlji i oni će ih porobiti i zlostavljati četiri stotine godina. ‘Ali narodu kojemu budu robovali, ja ću suditi,’ reče Bog, ‘i nakon toga će izići i služiti mi na ovome mjestu.’ I dade mu Savez obrezanja. Tako se od Abrahama rodi Izak i on ga osmi dan obreza, od Izaka Jakov, a od Jakova dvanaestorica praotaca. A praoci Josipa, zavidjeviši mu, prodadoše u Egipat; ali Bog bijaše s njim i izbavi ga iz svih njegovih nevolja, i dade mu naklonost i mudrost pred faraonom, egipatskim kraljem, i učini ga upraviteljem nad Egipatom i svim njegovim domom. No tada je došla glad na svu zemlju egipatsku i Kanaan, i velika nevolja, i ne mogoše naši oci naći hrane. Ali kada je Jakov čuo da u Egipatu ima žita, posla on najprije naše oce. A drugi put se Josip predstavio svojoj braći te je faraon doznao za Josipovo porijeklo. Tada posla Josip da mu pozovu njegovu oca Jakova i svu njegovu rodbinu, sedamdeset i pet duša. Tako Jakov ode dolje u Egipat; i umrije on i oci naši. I bijahu preneseni u Sihem i položeni u grob koji je Abraham za srebro kupio

od sinova Hamora, oca Sihemova. “Ali kada se približavalo vrijeme obećanja za koje se Bog bijaše zakleo Abrahamu, povećavao se u Egipatu narod i množio, sve dok nije ustao drugi kralj, koji nije poznavao Josipa. Taj je lukavo postupao s našim rodом i zlostavljao naše oce, tako da su oni izbacivali svoju djecu da ne ostanu na životu. U to se doba rodio Mojsije i bijaše izvanredno lijep; i hranjen je tri mjeseca u kući svoga oca, a kada je bio izbačen, uze ga kći faraonova i othrani ga sebi za sina. I bijaše Mojsije poučen u svoj mudrosti Egipćana i bijaše silan u riječima i djelima. Kada je napunio četrdeset godina, dođe mu u srce da pohodi svoju braću, djecu Izraelovu. Vidjevši kako se jednomu od njih nanosi nepravda, obrani on i osveti zlostavljanoga te smakne Egipćanina; jer je pretpostavljao da će njegova braća shvatiti da će ih Bog po njegovoj ruci izbaviti, ali ona ne shvatiše. Sutradan se pojavio pred nekima dok su se svadali i stao ih nagovarati da se izmire, rekavši: ‘Ljudi, braćo ste. Zašto zlostavljate jedan drugoga?’ Ali ga onaj koji je zlostavljao bližnjega odbije, rekavši: ‘Tko te postavio za vladara i suca nad nama? Hoćeš li ubiti i mene kao što si jučer Egipćanina?’ Na te riječi pobježe Mojsije i bijaše pridošlica u zemlji Madijan, gdje mu se rodiše dva sina. “Kada je prošlo četrdeset godina, ukaza mu se Andeo Gospodinov u pustari brda Sinaja u plamenu ognja u grmu. Kada je Mojsije to spazio, zadivio se prizoru; i dok je prilazio da to promotri, dođe mu glas Gospodinov, rekavši: ‘Ja sam Bog tvojih otaca; Bog Abrahamov, i Bog Izakov, i Bog Jakovljev.’ Tada Mojsije počeo drhtati, i ne usudi se pogledati. I reče mu Gospodin: ‘Izuj obuću sa svojih nogu: jer mjesto na kojemu stojiš, sveto je tlo. Vidio sam, vidio nevolju naroda svojega, koji je u Egipatu, i čuo njihovo uzdisanje pa ih sidoh izbaviti. Dodi sada, poslat ću te u Egipat.’ Toga Mojsija kojega su se odrekli, rekavši: ‘Tko te postavio za vladara i suca?’ poslao je Bog da bude vladar i izbavitelj rukom Anđela koji mu se ukazao u grmu. On ih je izveo čineći čudesa i znamenja u zemlji Egipatu, na Crvenome moru i četrdeset godina u pustari. To je onaj Mojsije koji je djeci Izraelovoj rekao: ‘Proroka poput mene podići će vam Gospodin Bog vaš od braće vaše: njega slušajte.’ To je onaj koji je bio u crkvi u pustari s anđelom koji mu je govorio na brdu Sinaj, i s našim ocima: onaj koji je primio žive riječi da ih preda nama, kojemu se nisu htjeli pokoriti naši oci, nego su ga odbili od sebe i u svojim se srcima ponovno okrenuli u Egipat, rekavši Aronu: ‘Načini nam bogove da idu pred nama: jer što se tiče toga

Mojsija, koji nas je izveo iz zemlje Egipta, ne znamo što se s njim dogodilo.' I načiniše tele u one dane, prinijehše žrtvu tome idólu i veseliše se djelima svojih ruku. "Tada se Bog odvratio i predao ih tome da štuju vojsku nebesku; kao što piše u Knjizi prorokâ: 'Jeste li mi prinostili zaklane životinje i žrtve tijekom četrdeset godina u pustari, dome Izraelov? Podigli ste šator Molohov i zvijezdu vašega boga Remfana, likove koje načiniste da biste im se klanjali. Odvest ću vas, stoga, onkraj Babilona.' Naši oci su u pustari imali Šator svjedočanstva, kao što je odredio onaj koji je Mojsiju rekao neka ga načini prema uzorku što ga je vidio, a preuzeli su ga naši kasniji oci i s Isusom unijeli u posjed poganâ, koje je Bog pred licem naših otâca izagnao; sve do danâ Davida, koji je našao milost pred Bogom te je poželio naći prebivalište Bogu Jakovljevu. No Salomon mu je izgradio dom. Ali Svevišnji ne prebiva u rukotvorenim hramovima; kao što je rekao prorok: 'Nebo je moje prijestolje, a zemlja je podnožje mojim nogama: kakav dom da mi sagradite?' govori Gospodin, ili: 'Koje je mjesto moga počinka? Nije li moja ruka načinila sve to?' "Vi tvrdovrati i neobrezanih srdaca i ušiju, vi se uvijek opirete Duhu Svetome: kako vaši oci, tako i vi. Koje ga od proroka nisu progonili oci vaši? i pobili one koji su unaprijed navijestili dolazak Pravednika, kojega ste vi sada izdajice i ubojice: vi koji ste primili Zakon po andeoskim uredbama, ali ga niste držali." (Djela 7:2-53) Stjepan vođen Božjim Duhom, iznio je svjedočanstvo o stanju izraelske nacije koja je bila u otvorenoj pobuni protiv Boga i Krista.

Zapazimo sada reakciju okupljenih koji su ga slušali: „Kada oni to čuše, razbjesiše se u srcima pa počehše škripati zubima na njega.“ (Djela 7:54) Kada je Stjepan vidio reakciju ovih ljudi, znao je da je došao kraj njegovog ovozemaljskog života. „A on, pun Duha Svetoga, upre pogled u nebo te ugleda slavu Božju i Isusa gdje stoji zdesna Bogu, i reče: „Evo, vidim nebesa otvorena i Sina čovječjega gdje stoji zdesna Bogu.“ Tada oni, vičući na sav glas, začepiše uši i jednodušno navališe na njega. I izbacihše ga iz grada i zasuše kamenjem, a svjedoci odložiše svoje halje do nogu mladića koji se zvao Savao. (Djela 7:55-58) Nažalost, nakon ovog incidenta izraelska nacija je zapečatila svoju sudbinu. Ovim djelom ubijanja nedužnog Stjepana, oni su se zauvijek kao nacija odrekli Krista, svog jedinog Spasitelja. Božja namjera, da preko izraelske nacije proširi evanđelje po cijelom svijetu je bila završena. Iako je Bog odbacio izraelsku naciju da preko njih proširi spasonosno evanđelje po cijelom svijetu, to nije značilo da je Bog odbacio pojedince iz te nacije za koje je bilo nade da se spase.

U stihu 58 vidimo da je jedan od sudionika ubijanja Stjepana bio mladić po imenu Savao. Iako je Savao odobravao da njegova braća na smrt kamenuju Stjepana, zraci svjetla koje je uočio na Stjepanovom licu koje je blistalo kao anđelovo, prodrli su do njegovog srca i uznemirile njegovu savjest. Dok je Stjepan umirao, izrekao je riječi koje su se još dublje urezale u srce

mladog Savla. „Dok su ga kamenovali, Stjepan zazivajući Boga reče: „Gospodine Isuse, primi moj duh.“ I spusti se na koljena pa jakim glasom poviče: „Gospodine, ne uzmi im ovo za grijeh!“ I, kada to reče, usnu.“ (Djela 7:59,60) Ubojstvom Stjepana nastala je velika praznina u tadašnjoj Božjoj zajednici. Ovu prazninu je Bog morao nekako popuniti osobom koja će moći adekvatno zamijeniti Stjepanovo djelo širenja evanđelja.

Nakon ovog događaja, gdje je mučenički pogubljen Stjepan, progon Kristovih učenika od strane Hebreja se još više rasplamsao. Onaj, koji je bio najrevniji u ovom progonu je bio upravo Savao. O tome čitamo: „A Savao je pristao na njegovo ubojstvo. U taj dan nastade velik progon crkve koja bijaše u Jeruzalemu pa svi osim apostola bijahu raspršeni po krajevima Judeje i Samarije. A pobožni ljudi pokopaše Stjepana i održaše veliko žalovanje za njim. Savao pak je pustošio crkvu: ulazeći u svaku kuću, odvlačio je muškarce i žene te ih predavao u tamnicu.“ (Djela 8:1-3) Savao je svojom revnošću za vjeru otaca i uništavanjem Kristovih zajednica jako brzo stekao najvišu reputaciju među narodom. Postao je čak član najvišeg sudskog vijeća. Bez obzira na sve ovo, u Savlovom srcu i umu se vodila velika bitka. Svjetlo koje je prodrlo do njegovog srca u borbi protiv Stjepana mu nije davalo mira. Jačina argumenata s kojom se tada susreo; vjeru, mir i ljubav koju je vidio u Stjepanu kada je umirao, stalno su mu bili pred očima. Pod ovim snažnim naletima Božjeg osvjedočenja, Savao je ipak gušio svoju savjest vjerujući da Krist nikako ne može biti Spasitelj. Oslanjao se na vjerovanje učenih svećenika koji su to tvrdili.

Bez obzira na sve, Savao je odlučio da i dalje ide svojim putem. „A Savao, koji je još odisao prijetnjom i pokoljem prema Gospodinovim učenicima, ode k velikom svećeniku i zaiska od njega pisma za sinagoge u Damasku, kako bi, nade li koga od ovoga Puta, i muškarce i žene, mogao okovane dovesti u Jeruzalem.“ (Djela 9:1,2) Kako bi još jednom pokazao čvrstu odanost otačkoj vjeri, Savao je odlučio osobno zatražiti odobrenje od velikog svećenika da ode u Damask proganjati i hapsiti kršćane. Prazninu koja je nastala Stjepanovom smrću unutar zajednice, Bog još nije bio popunio. O Savlovom putu za Damask čitamo: „A kada se putujući približio Damasku, iznenada ga obasja svjetlost s neba: i pade on na zemlju te začu glas kako mu govori: „Savle, Savle, zašto me progoniš?“ On reče: „Tko si ti, Gospodine?“ A Gospodin njemu reče: „Ja sam Isus koga ti progoniš: teško ti se protiv bodila ritati.“ (Djela 9:3-5) Pošto je došlo vrijeme da Bog popuni prazninu unutar zajednice, Isus Krist se osobno ukazao Savlu. Savao je vjerovao da je Isus lažni mesija, da nije uskrsnuo i da nije uopće živ. Proganjajući Kristove sljedbenike, Savao nije bio ni svjestan da se bori protiv živog i uskrslog Krista. Kada ga je obasjala svjetlost i kada mu se ukazao Krist, te kada je shvatio da progoni Krista proganjajući Kristove sljedbenike, preplašio se na smrt. Bitka koja se odvijala u Savlovom srcu i umu, konačno je urodila plodom. Kada mu se Krist osobno ukazao,

Savao je konačno shvatio da se neprestano bori protiv istine i svog Spasitelja.

Žalosnim i pokajničkim srcem Savao se obratio Spasitelju: „Drhteći od straha i zapanjen, reče on: „Gospodine, što želiš da učinim?“ I reče mu Gospodin: „Ustani, idi u grad i reći će ti se što trebaš činiti.“ (Djela 9:6) Savao je bez oklijevanja odmah poslušao Krista, pa čitamo dalje: „Muškarci koji su putovali s njim ostadoše bez riječi: čuše glas, ali nikoga ne vidješe. I ustade Savao sa zemlje; ali kada mu bijahu otvorene oči, nije nikoga vidio. No povedoše ga za ruku i uvedoše u Damask. I nije tri dana ni vidio, ni jeo, ni pio.“ (Djela 9:7-9) Kada je Savao ustao sa zemlje odmah je primijetio da je oslijepio. Bog je učinio da se sljepoća njegovog srca, koje je sada duhovno progledalo, preseli na njegove oči. Iako je Savlovo srce duhovno progledalo, on je postao fizički slijep, potpuno ovisan o drugima. Zapazimo sada da je onaj koji je išao u Damask, proganjati i hapsiti Kristove sljedbenike, sada morao biti slijep predan u njihove ruke. Iako je izraelska nacija otvoreno odbacila Krista za Spasitelja, iako je Bog odbacio ovu naciju da preko nje proširi evanđelje, vidimo da se Bog i dalje borio da spasi svakog čovjeka iz izraelskog naroda. obraćenje Savla zasigurno spada u najveća Božja čuda opisana u Bibliji, a isto tako ovo čudo potvrđuju neoborivu Biblijsku činjenicu da Bog zaista ne gleda tko je tko, nego hoće da spasi svakog čovjeka na ovoj zemlji. Iako je ubojstvom Stjepana Božja zajednica bila jako oslabljena, Bog je dopustivši da Stjepan posvjedoči za istinu svojim životom pripremio put da na scenu stupi jedan od najvećih evanđelista koje je svijet ikad vidio.